

Datum : 18-5-2021 DM1771558
Aan : Mevrouw Van Dam, fractie Water Natuurlijk
Van : College van dijkgraaf en hoogheemraden
Betreft : Uitbannen van glyfosaat en andere schadelijke bestrijdingsmiddelen
CC : Overige leden algemeen bestuur

Inleiding

Mevrouw Van Dam heeft namens de fractie van Water Natuurlijk de hierna vermelde schriftelijke vragen gesteld:

“1 maart 2021

Uitbannen van glyfosaat en andere schadelijke bestrijdingsmiddelen

In het Twents Dagblad dd 22 feb 2021 lezen wij dat waterschap Vechtstromen glyfosaat in de ban doet en in nieuwe pachtcontracten het gebruik van glyfosaat verbiedt. En tevens dat in bestaande pachtovereenkomsten wordt bekeken of boeren compensatie kunnen krijgen voor het niet-toepassen van glyfosaat.

Steeds meer waterschappen verbieden glyfosaat houdende middelen in hun kortlopende pachtcontracten.

De provincies Zuid-Holland en Noord-Holland hebben met ingang van 2021 in alle pachtcontracten een verbod opgenomen voor het gebruik van glyfosaat op de provinciale pachtgronden.

Indachtig de antwoorden op de schriftelijke vragen van de PvdD over het gebruik van glyfosaat bij HDSR (dd 29 sept 2020), weten we dat HDSR op dit moment geen algemeen glyfosaatverbod in de pachtvoorwaarden heeft opgenomen, behoudens enkele specifieke situaties:

- *Voor keringen (buitendijks) geldt een verbod op gewasbeschermingsmiddelen;*
- *Voor meer recent in gebruik uitgegeven gronden is meestal ook een verbod opgenomen op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.*

Voorts weten we dat sinds 2015 in de meeste nieuwe pachtcontracten het gebruik van glyfosaat verboden is, maar dat er twee uitzonderingssituaties zijn waarvoor géén verbod op chemische bestrijdingsmiddelen in de pachtvoorwaarden worden opgenomen:

- *De binnendijkse percelen langs de primaire kering die in eigendom worden verworven en daarna weer in pacht worden uitgegeven aan de voormalig eigenaar: de afspraak is dat het waterschap alleen dezelfde wijzigingen kan aanbrengen in de pachtvoorwaarden die ook wijzigen in de regelgeving (Keur, algemene regels en beleidsregels).*
- *De gronden die aangekocht worden met een strategisch oogmerk (om o.a. als ruilgrond te kunnen dienen). Ook hier blijft het gebruik van wettelijk toegelaten bestrijdingsmiddelen toegestaan.*

Op dit moment heeft het college een nieuw grondbeleid in voorbereiding, waarin ook wordt gekeken naar de voorwaarden met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen op de eigen percelen van het waterschap.

De recente besluiten van waterschap Vechtstromen en de nieuwe aanpak van de Brabantse waterschappen en de provincies Noord- en Zuid-Holland, geven ons aanleiding tot het stellen van de volgende vragen:

- 1. Heeft het college kennis genomen van de besluitvorming bij Vechtstromen om
 - a. het gebruik van glyfosaat in nieuwe pachtcontracten te verbieden? en
 - b. dat in bestaande pachtovereenkomsten wordt bekeken of boeren compensatie kunnen krijgen voor het niet-toepassen van glyfosaat?*
- 2. Bent u bekend met de uitbanning van glyfosaat houdende middelen in alle pachtcontracten op de pachtgronden van de provincies Zuid- en Noord-Holland?*
- 3. Is het college van plan om – in navolging van waterschap Vechtstromen, de Brabantse waterschappen en de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland– het glyfosaatgebruik ook bij HDSR geheel in de ban te doen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze is het college van plan dit vorm te geven?*
- 4. Kunt u het juridisch kader schetsen ten aanzien van het beperken en uitbannen van het gebruik van glyfosaat en van schadelijke bestrijdingsmiddelen in het algemeen?*
- 5. Zijn de twee uitzonderingssituaties die HDSR hanteert onderscheidend van de omstandigheden in 2 Vechtstromen, de Brabantse waterschappen en/of de provincie Zuid-Holland en Noord-Holland? Zo ja, in welk opzicht?*
- 6. Kunt u toezeggen dat wordt bekeken of de 2 uitzonderingssituaties die HDSR hanteert, kunnen worden opgelost door boeren compensatie te geven voor het niet-toepassen van glyfosaat? Zo nee, waarom niet?*
- 7. Kan het college aangeven op welke termijn het mogelijk zal zijn om het gebruik van glyfosaat en van andere schadelijke bestrijdingsmiddelen geheel te hebben uitgebannen? Kunt u deze termijn toelichten?*
- 8. Kan het college ervoor zorgdragen dat het vraagstuk over het uitfaseren van glyfosaat, en schadelijke bestrijdingsmiddelen in het algemeen, betrokken kan worden bij de geplande behandeling van het grondbeleid halverwege 2021? Zo nee, waarom niet?*

Wij zien de antwoorden op deze vragen met belangstelling tegemoet.

*Met vriendelijke groet,
Namens de fractie van Water Natuurlijk HDSR,
Harmke van Dam”*

Beantwoording vragen

Hierna treft u de beantwoording aan door het college van de gestelde vragen, waarbij de vragen voor de leesbaarheid eerst cursief worden herhaald.

In de beantwoording worden glyfosaat en andere schadelijke bestrijdingsmiddelen gezamenlijk aangehaald als chemische gewasbeschermingsmiddelen.

- *1. Heeft het college kennis genomen van de besluitvorming bij Vechtstromen om:
a. Het gebruik van glyfosaat in nieuwe pachtcontracten te verbieden?
b. Dat in bestaande pachtovereenkomsten wordt bekeken of boeren compensatie kunnen krijgen voor het niet-toepassen van glyfosaat?*

Antwoord:

Het college heeft kennis genomen van de besluitvorming van het waterschap van Vechtstromen.

- *2. Bent u bekend met de uitbanning van glyfosaathoudende middelen in alle pachtcontracten op de pachtgronden van de provincie Zuid- en Noord Holland?*

Antwoord:

Het college is bekend met de uitbanning van glyfosaathoudende middelen bij de provincies Zuid- en Noord-Holland; reden: werking van glyfosaat op milieu niet duidelijk, derhalve gekozen voor een verbod.

- *3. Is het college van plan om – in navolging van waterschap Vechtstromen, de Brabantse waterschappen en de provincie Zuid-Holland en Noord-Holland- het glyfosaatgebruik ook bij HDSR geheel in de ban te doen?
Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze is het college van plan dit vorm te geven?*

Antwoord:

De overweging om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op gronden van HDSR die in pacht worden uitgegeven al dan niet toe te staan maakt onderdeel uit van de actualisatie van het huidige grondbeleid. Dit is thans in voorbereiding en het college is voornemens om dit in de tweede helft van dit jaar aan het AB ter besluitvorming voor te leggen. Omwille van de zuiverheid van dit proces doet het college als onderdeel van de beantwoording van deze vragen geen toezegging om chemische gewasbeschermingsmiddelen geheel in de ban te doen.

Daarbij weegt mee dat het algemeen bestuur bij de behandeling 'Bevestiging aanpak Strategienota grondverwerving Sterke Lekdijk' het volgende heeft bepaald: 'Het waterschap stelt aan onderhoud van het binnentalud geen andere eisen dan opgenomen in de Keur en beleids- en uitvoeringsregels van de Keur. Omdat in de huidige Keur en beleids- en uitvoeringsregels geen beperkingen opgelegd omtrent het gebruik chemische gewasbeschermingsmiddelen en dat betekent dit derhalve dat in de pachtovereenkomsten die betrekking hebben op gronden in de Lekdijk geen beperkingen worden opgenomen.

- *4. Kunt u het juridische kader schetsen ten aanzien van het beperken en uitbannen van het gebruik van glyfosaat en van schadelijke bestrijdingsmiddelen in het algemeen?*

Antwoord:

Uitbannen is op termijn mogelijk, mits:

- de Grondkamer goedkeuring verleent aan het opnemen van dergelijke bepalingen in nieuw af te sluiten pachtovereenkomst. Een pachtovereenkomst dient goedgekeurd te worden door de

Beantwoording schriftelijke vragen

ex art. 40 Reglement van Orde

Grondkamer (art. 7:318BW). De Grondkamer toetst de pachtovereenkomst inhoudelijk op een aantal voorwaarden, waaronder buitensporige verplichtingen (art. 7:319, lid 1 sub b.).

Een verbod op glyfosaat kan worden gezien als een buitensporige verplichting. Dit wordt door de Grondkamer per situatie bekeken te worden (Uitspraak Centrale Grondkamer GP 11.812).

De Grondkamer geeft tot op heden geen algehele goed- of afkeuring op een verbod.

Het huidige beeld is dat de Grondkamer bovenwettelijke beperkingen niet zondermeer goedkeurt.

Het meeste recente voorbeeld is een uitspraak van de Grondkamer 02-04-2021:

Pachtovereenkomst Provincie Noord-Holland afgekeurd vanwege glyfosaatverbod. De

provincie heeft aangegeven in hoger beroep te gaan. Het College volgt deze zaak uiteraard op de voet;

- de pachter met een reguliere of meerjarige pachtovereenkomst akkoord gaan met een wijziging van de pachtvoorwaarden. Een reguliere of meerjarige pachtovereenkomst kan alleen gewijzigd worden met wederzijds goedkeuren en indien de grondkamer de wijziging goedgekeurd, zie hierboven.

Met betrekking tot het uitbannen van chemische gewasbeschermingsmiddelen voor gronden welke zijn of worden aangekocht ten behoeve van het project Sterke Lekdijk, dienen ook de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in ogenschouw genomen te worden. Indien het college een verbod op gewasbeschermingsmiddelen instelt, zal er sprake zijn van strengere eisen dan beschreven in de Keur. Dit terwijl het Algemeen Bestuur heeft aangegeven geen strengere eisen te stellen dan in de Keur beschreven.

- 5. *Zijn de twee uitzonderingssituaties die HDSR hanteert onderscheidend van de omstandigheden in Vechtstromen, de Brabantse Waterschappen en/of Provincie Zuid-Holland en Noord-Holland? Zo ja, in welk opzicht.*

Antwoord:

De twee uitzonderingssituaties die HDSR thans hanteert zijn gronden die worden of zijn aangekocht in het kader van de Sterke Lekdijk en gronden die strategisch zijn aangekocht.

De gronden welke aankocht zijn of worden in het kader van de Sterke Lekdijk onderscheiden zich door de bepaling van het algemeen bestuur (*Geen andere eisen dan in Keur bepaald*).

De strategisch verworven gronden onderscheiden zich qua omstandigheden niet van die van de andere overheden.

- 6. *Kunt u toezeggen dat wordt bekeken of de 2 uitzonderingssituaties die HDSR hanteert, kunnen worden opgelost door boeren compensatie te geven voor het niet-toepassen van glyfosaat? Zo nee, waarom niet?*

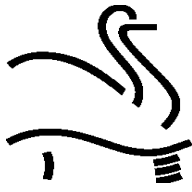
Antwoord:

Zoals bij vraag 3 aangegeven zegt het college toe dat de compensatieregeling meegenomen wordt in de komende actualisatie van het grondbeleid.

- 7. *Kan het college aangeven op welke termijn het mogelijk zal zijn om het gebruik van glyfosaat en van andere schadelijke bestrijdingsmiddelen geheel te hebben uitgebannen? Kunt u deze termijn toelichten?*

Antwoord:

Het college geeft thans geen termijn af voor algehele uitbanning hangende de actualisatie van het grondbeleid en de onder vraag 4 benoemd redenen (Sterke Lekdijk gronden, goedkeuring grondkamer en medewerking pachters).

Beantwoording schriftelijke vragen

ex art. 40 Reglement van Orde

- 8. *Kan het college zorgdragen dat het vraagstuk over het uittfaseren van glyfosaat, en schadelijke bestrijdingsmiddelen in het algemeen, betrokken kan worden bij de geplande behandeling van het grondbeleid halverwege 2021? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord:

Ja, het college kan toezeggen dat een verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen onderdeel is van de behandeling van het grondbeleid, uitgezonderd:

- de gronden verkregen in het kader van de Sterke Lekdijk;
- strategische ruilgronden.